

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 ianuarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Nadejda Toma, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,

Constantin Alerguș,

judecând recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al unității militare nr. 14069 din 27 ianuarie 1951 în cauza penală în privința lui

***Țerna Piotr Feodorovici**, născut în anul 1926, originar din satul Bravicea, raionul Bravicea,*

***Popov Piotr Nicolaevici**, născut în anul 1927, originar din s. Rostoși, r-nul Tokaisc, regiunea Voronej.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Tribunalului militar al unității militare nr.14069 din 27 ianuarie 1951, au fost condamnați:

Țerna P. în baza art. 19-58-1"b", 193-15 pct."d" CP al RSFSR și art .2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 iunie 1947 „Cu privire la răspunderea penală pentru sustragerea averii de stat și obștești" la 25 ani privațiune de libertate cu interdicție în drepturi pe termen de 5 ani și confiscarea averii;

Popov P. în baza art. 58-1"g" CP al RSFSR și art. 5 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 iunie 1947 „Cu privire la răspunderea penală pentru sustragerea averii de stat și obștești" la 5 ani privațiune de libertate fără interdicție în drepturi.

Prin aceeași sentință, a fost condamnat și Gudzi P. în baza art. 2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 iunie 1947 „Cu privire la răspunderea penală pentru sustragerea averii de stat și obștești", adică pentru comiterea infracțiunii de drept comun. În conformitate cu art.

4 al Legii din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, persoanele condamnate pentru infracțiuni de drept comun nu cad sub incidența Legii menționate și recurs în privința lui Gudzi P. nu se declară.

2. Potrivit sentinței inculpatul Țerna P. a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, exercitându-și serviciul militar într-o unitate a armatei roșii, dislocată în Polonia, și nedorind să se întoarcă în patrie - Uniunea Sovietică, trădându-și patria, intenționa ca la momentul demobilizării să evadeze din unitatea militară și împreună cu concubina sa, cetățeană poloneză, să rămână permanent cu traiul în Polonia. În scopul obținerii mijloacelor bănești necesare, inculpatul a comis mai multe furturi ale bunurilor materiale din batalionul în care își satisfăcea serviciul militar.

Potrivit aceleiași sentințe inculpatul Popov P. a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, știind cu certitudine că inculpatul Țerna P. avea intenția să evadeze din unitatea militară, n-a anunțat despre acest fapt comandantul unității și nu a prevenit despre pregătirea unei infracțiuni contrarevoluționare. Prin acțiunile sale inculpatul Popov P. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 58-1 "g" CP al RSFSR, adică trădare de patrie.

Prin aceeași sentință Țerna P. a fost condamnat și pentru infracțiunile prevăzute de art. 193-15 pct."d" CP al RSFSR, adică încălcarea regulilor statutare cu privire la serviciul de gardă și în baza art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 iunie 1947 „Cu privire la răspunderea penală pentru sustragerea averii de stat și obștești”, iar Popov P. a fost condamnat și în baza art. 5 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 iunie 1947 „Cu privire la răspunderea penală pentru sustragerea averii de stat și obștești”.

3. La 20 decembrie 2014, adjunctul Procurorului General Igor Serbinov, declară recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al unității militare nr. 14069 din 27 ianuarie 1951, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Țerna P. și Popov P. în partea condamnării acestora în baza art. 19-5 8-1 "b" CP al RSFSR și respectiv art.58-1"g" CP al RSFSR.

În motivarea recursului invocă faptul că, în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, precum și, din motivul că, probele acumulate în cauza dată nu sînt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpaților Țerna P. și Popov P. în baza art. 19-58-1 "b" CP al RSFSR și respectiv art. 58-1 "g" CP al RSFSR, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpații prin acțiunile lor au

prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevăd aceste articole.

Mai mult ca atît, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpaților la apărare, examinînd cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Condamnarea lui Țerna P. și Popov P. pentru trădare de patrie, în opinia recurentului, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, întrucît a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, motiv pentru care, hotărîrea în cauză, în partea condamnării inculpaților Țerna P. și Popov P. în baza art. 19-58-1 "b" CP al RSFSR și respectiv art.58-1 "g" CP al RSFSR, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Țerna P. și Popov P. în temeiul art. 391 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, întrucît există circumstanțe care exclud tragerea inculpaților la răspundere penală.

Totodată, procurorul a subliniat că sentința nominalizată nu este supusă recursului în partea condamnării lui Țerna P. pentru infracțiunile prevăzute de art. 193-15 pct."d" CP al RSFSR, adică încălcarea regulilor statutare cu privire la serviciul de gardă și în baza art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 iunie 1947 „Cu privire la răspunderea penală pentru sustragerea averii de stat și obștești” și condamnarea lui Popov P. în baza art.5 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 iunie 1947 „Cu privire la răspunderea penală pentru sustragerea averii de stat și obștești”, urmînd să fie menținută în această parte, deoarece infracțiunile în cauză sunt de drept comun, care nu cad sub incidența Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

4. Judecînd argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și cu prevederile legii penale, Colegiul penal consideră că recursul declarat urmează a fi admis cu casarea parțială a hotărîrii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea

pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie” și „agitație antisovietică”, în temeiul art. 54-1 “a”, 54-1 “b” din Codul penal al RSSU și 58-10 alin.2 Cod penal al RSFSR.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, Țerna P. și Popov P. au fost condamnați la 27 ianuarie 1951 prin sentința Tribunalului militar al unității militare nr.14069, pentru trădare de patrie, în lipsa apărătorului, fără a fi respectat dreptul la apărare a acestora.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Țerna P. și Popov P., cu casarea parțială a acesteia, și în temeiul prevederilor art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnaților.

Colegiul penal de asemenea menționează că sentința de condamnare a lui Țerna P. pentru infracțiunile prevăzute de art.193-15 pct."d" CP al RSFSR, adică încălcarea regulilor statutare cu privire la serviciul de gardă și în baza art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 iunie 1947 „Cu privire la răspunderea penală pentru sustragerea averii de stat și obștești”, precum și de condamnare a lui Popov P. în baza art.5 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 04 iunie 1947 „Cu privire la răspunderea penală pentru sustragerea averii de stat și obștești”, urmează să fie menținută în această parte, deoarece infracțiunile în cauză sunt de drept comun și acestea nu cad sub incidența Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

În contextul celor expuse, Colegiul penal concluzionează că recursul în anulare declarat de procuror este întemeiat și pasibil admiterii.

5. În conformitate cu art. 457 alin. (3), 453 alin. (1), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează parțial sentința Tribunalului militar al unității militare nr. 14069 din 27 ianuarie 1951, în cauza penală în privința lui **Țerna Piotr Feodorovici și Popov Piotr Nicolaevici**, în partea condamnării acestora în baza art. 19-58-1 "b" CP al RSFSR și respectiv art.58-l"g" CP al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestora.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la 03 februarie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș